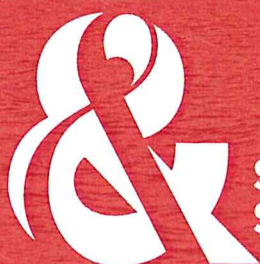

ÅRSBERETNING

Sønderjyllands Symfoniorkester

2018

Sønderjyllands
Symfoniorkester

Alsion 2, 6400 Sønderborg, tlf. 79 30 11 50, www.sdjsymfoni.dk, info@sdjsymfoni.dk

GENERELLE OPLYSNINGER:

INSTITUTIONEN

Sønderjyllands Symfoniorkester
Alsion 2
6400 Sønderborg
www.sdjsymfoni.dk

REGNSKABSÅR
2018

MUSIKCHEF

Nikolaj Andersen

BESTYRELSE PR. 01.01.2019

Bjarne Rasmussen, formand
John Lohff, næstformand
Merete Due Paarup
Tine Bruun Jørgensen
Kurt Jensen
Christina Clausen
Frode Sørensen
Jeppe Solløs Rasmussen
Liana Sindvald

REVISION

BDO Statsautoriseret revisionsaktieselskab

Indhold

1. PÅTEGNING	2
1.1 Ledespåtegning	2
1.2 Den uafhængige revisors revisionspåtegning	3
2. BERETNING	7
2.1 Præsentation af Sønderjyllands Symfoniorkester	7
2.2 Orkestrets mission	7
2.3 Orkestrets vision	7
2.4 Resultatmål som fastsat i rammeaftalen	8
2.4.1 Koncerter og forestillinger	8
2.4.2 Børn og Unge	9
2.4.3 Udvikling af musiklivet	11
2.4.4. Symfonisk musik og opera hele landet	12
2.5 Samlet kunstnerisk vurdering af 2018	13
2.5.1 Partnerskaber med lokale aktører	13
2.5.2 Det symfoniske kernerepertoire	13
2.5.3 Det korsymfoniske repertoire	14
2.5.4 Egne musikere fra orkestret som dirigenter og solister	14
2.5.5 CD-indspilning af ny dansk kompositionsmusik	14
2.5.6 Den musikalske fødekæde og udbredelsen af symfonisk musik til børn og unge	14
2.5.7 Danske dirigenter, sangere og solister	15
2.6 Forventninger til driften i 2019	15
3. REGNSKAB	16
3.1 Økonomi og regnskab 2018	16
3.1.1 Hovedtal	16
3.1.2 Regnskab	16
3.2 Resultatopgørelse	17
3.3 Balance	18
3.4 Noter	19
3.5 Bemærkninger til årsregnskabet	24
3.6 Fremtidig økonomisk indsats	28
3.7 Anvendt regnskabspraksis	28
3.7.1 Resultatopgørelsen	29
3.7.2 Balancen	29
4. BILAG	31
Bilag 1: Beskrivelse af årets koncertaktiviteter i 2018	31
Bilag 2: Koncert- og publikumsoversigt 2018	34

1. PÅTEGNING

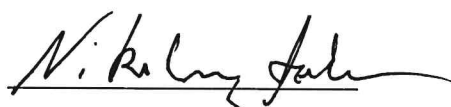
1.1 Ledelsespåtegning

Ledelsen og bestyrelsen for Sønderjyllands Symfoniorkester har dags dato aflagt årsregnskab for 2018.

Årsregnskabet er aflagt i overensstemmelse med Kulturministeriets bekendtgørelse nr. 1701 af 21. december 2010 om økonomiske og administrative forhold for modtagere af driftstilskud fra Kulturministeriet.

Vi anser den valgte regnskabspraksis for hensigtsmæssig, således at årsrapporten giver et retvisende billede af institutionens aktiver og passiver, finansielle stilling samt resultat.

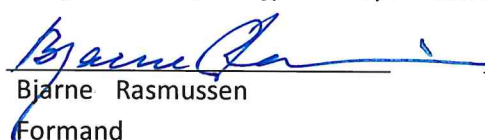
Sønderborg d. 25. april 2019

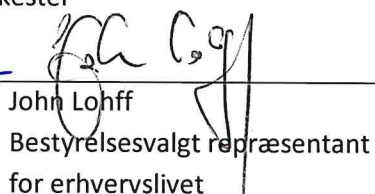
Nikolaj Andersen

Musikchef

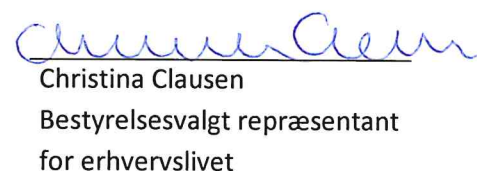
Bestyrelse for Sønderjyllands Symfoniorkester

Bjarne Rasmussen
Formand

John Lohff
Bestyrelsesvalgt repræsentant
for erhvervslivet

Christina Clausen
Bestyrelsesvalgt repræsentant
for erhvervslivet

Frode Sørensen
For Sønderborg Kommune

Kurt Jensen
For Region Syddanmark

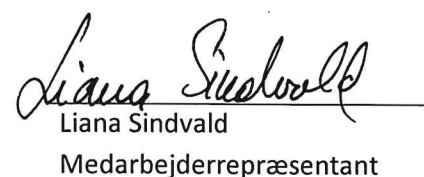
Merete Due Paarup
For de jyske kommuner i
Region Syddanmark

Tina Bruun Jørgensen
For Sydslesvisk Forening

Jeppe Sølløs Rasmussen
Medarbejderrepræsentant

Liana Sindvald
Medarbejderrepræsentant

1.2 Den uafhængige revisors revisionspåtegning

Til bestyrelsen for Sønderjyllands Symfoniorkester

REVISIONSPÅTEGNING PÅ ÅRSREGNSKABET

Konklusion

Vi har revideret årsregnskabet for Sønderjyllands Symfoniorkester for regnskabsåret 1. januar til 31. december 2018, der omfatter anvendt regnskabspraksis, resultatopgørelse, balance og noter. Årsregnskabet er udarbejdet efter bekendtgørelse nr. 1701 af 21. december 2010 om økonomiske og administrative forhold for modtagere af driftstilskud fra Kulturministeriet.

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet giver et retvisende billede af Sønderjyllands Symfoniorkesters aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2018 samt af resultatet af Sønderjyllands Symfoniorkesters aktiviteter for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2018 i overensstemmelse med bekendtgørelse nr. 1701 af 21. december 2010 om økonomiske og administrative forhold for modtagere af driftstilskud fra Kulturministeriet.

Grundlag for konklusion

Vi har udført vores revision i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark og standarderne for offentlig revision, jf. bekendtgørelse nr. 1701 af 21. december 2010 om økonomiske og administrative forhold for modtagere af driftstilskud fra Kulturministeriet. Vores ansvar ifølge disse standarder og krav er nærmere beskrevet i revisionspåtegningens afsnit "Revisors ansvar for revisionen af årsregnskabet". Vi er uafhængige af Sønderjyllands Symfoniorkester i overensstemmelse med internationale etiske regler for revisorer (IESBA's Etiske regler) og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, ligesom vi har opfyldt vores øvrige etiske forpligtelser i henhold til disse regler og krav. Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Fremhævelse af forhold vedrørende revisionen

Sønderjyllands Symfoniorkester har i overensstemmelse med bekendtgørelse nr. 1701 af 21. december 2010 om økonomiske og administrative forhold for modtagere af driftstilskud fra Kulturministeriet indarbejdet budgettal for regnskabsåret i resultatopgørelsen og noter. Disse budgettal har ikke været underlagt revision.

Ledelsens ansvar for årsregnskabet

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med bekendtgørelse nr. 1701 af 21. december 2010 om økonomiske og administrative forhold for modtagere af driftstilskud fra Kulturministeriet. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser for nødvendig for at udarbejde et årsregnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Ved udarbejdelsen af årsregnskabet er ledelsen ansvarlig for at vurdere Sønderjyllands Symfoniorkesters evne til at fortsætte driften; at oplyse om forhold vedrørende fortsat drift, hvor dette er relevant; samt at udarbejde årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift, medmindre ledelsen enten har til hensigt at likvidere Sønderjyllands Symfoniorkester, indstille driften eller ikke har andet realistisk alternativ end at gøre dette.

Revisors ansvar for revisionen af årsregnskabet

Vores mål er at opnå høj grad af sikkerhed for, om årsregnskabet som helhed er uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, og at afgive en revisionspåtegning med en konklusion. Høj grad af sikkerhed er et højt niveau af sikkerhed, men er ikke en garanti for, at en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark og standarderne for offentlig revision, jf. bekendtgørelse nr. 1701 af 21. december 2010 om økonomiske og administrative forhold for modtagere af driftstilskud fra Kulturministeriet, altid vil afdække væsentlig fejlinformation, når sådan findes. Fejlinformationer kan opstå som følge af besvigelser eller fejl og kan betragtes som væsentlige, hvis det med rimelighed kan forventes, at de enkeltvis eller samlet har indflydelse på de økonomiske beslutninger, som regnskabsbrugerne træffer på grundlag af årsregnskabet.

Revisionen omfatter desuden en vurdering af, om der er etableret forretningsgange og interne kontroller, der understøtter, at de dispositioner, der er omfattet af årsregnskabet, er i overensstemmelse med de relevante bestemmelser i bevillinger, love og andre forskrifter samt indgåede aftaler og sædvanlig praksis

Som led i en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark og standarderne for offentlig revision, jf. bekendtgørelse nr. 1701 af 21. december 2010 om økonomiske og administrative forhold for modtagere af driftstilskud fra Kulturministeriet, foretager vi faglige vurderinger og opretholder professionel skepsis under revisionen. Herudover:

- Identificerer og vurderer vi risikoen for væsentlig fejlinformation i årsregnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, udformer og udfører revisionshandling som reaktion på disse risici samt opnår revisionsbevis, der er tilstrækkeligt og egnet til at danne grundlag for vores konklusion. Risikoen for ikke at opdage væsentlig fejlinformation forårsaget af besvigelser er højere end ved væsentlig fejlinformation forårsaget af fejl, idet besvigelser kan omfatte sammensværgelser, dokumentfalsk, bevidste udeladelser, vildledning eller tilsidesættelse af intern kontrol.
- Opnår vi forståelse af den interne kontrol med relevans for revisionen for at kunne udforme revisionshandling, der er passende efter omstændighederne, men ikke for at kunne udtrykke en konklusion om effektiviteten af Sønderjyllands Symfoniorkesters interne kontrol.
- Tager vi stilling til, om den regnskabspraksis, som er anvendt af ledelsen, er passende, samt om de regnskabsmæssige skøn og tilknyttede oplysninger, som ledelsen har udarbejdet, er rimelige.
- Konkluderer vi, om ledelsens udarbejdelse af årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift er passende, samt om der på grundlag af det opnåede revisionsbevis er væsentlig usikkerhed forbundet med begivenheder eller forhold, der kan skabe betydelig tvivl om Sønderjyllands Symfoniorkesters evne til at fortsætte driften. Hvis vi konkluderer, at der er en

væsentlig usikkerhed, skal vi i vores revisionspåtegning gøre opmærksom på oplysninger herom i årsregnskabet eller, hvis sådanne oplysninger ikke er tilstrækkelige, modificere vores konklusion. Vores konklusioner er baseret på det revisionsbevis, der er opnået frem til datoen for vores revisionspåtegning. Fremtidige begivenheder eller forhold kan dog medføre, at Sønderjyllands Symfoniorkester ikke længere kan fortsætte driften.

- Tager vi stilling til den samlede præsentation, struktur og indhold af årsregnskabet, herunder noteoplysningerne, samt om årsregnskabet afspejler de underliggende transaktioner og begivenheder på en sådan måde, at der gives et retvisende billede heraf.

Vi kommunikerer med ledelsen om blandt andet det planlagte omfang og den tidsmæssige placering af revisionen samt betydelige revisionsmæssige observationer, herunder eventuelle betydelige mangler i intern kontrol, som vi identificerer under revisionen.

Udtalelse om ledelsesberetningen

Ledelsen er ansvarlig for ledelsesberetningen.

Vores konklusion om årsregnskabet omfatter ikke ledelsesberetningen, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om ledelsesberetningen.

I tilknytning til vores revision af årsregnskabet er det vores ansvar at læse ledelsesberetningen og i den forbindelse overveje, om ledelsesberetningen er væsentligt inkonsistent med årsregnskabet eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation.

Vores ansvar er derudover at overveje, om ledelsesberetningen indeholder krævede oplysninger i henhold til bekendtgørelse nr. 1701 af 21. december 2010 om økonomiske og administrative forhold for modtagere af driftstilskud fra Kulturministeriet.

Baseret på det udførte arbejde er det vores opfattelse, at ledelsesberetningen er i overensstemmelse med årsregnskabet og er udarbejdet i overensstemmelse med kravene i bekendtgørelse nr. 1701 af 21. december 2010 om økonomiske og administrative forhold for modtagere af driftstilskud fra Kulturministeriet. Vi har ikke fundet væsentlig fejlinformation i ledelsesberetningen.

ERKLÆRING I HENHOLD TIL ANDEN LOVGIVNING OG ØVRIG REGULERING

Udtalelse om juridisk-kritisk revision og forvaltningsrevision

Ledelsen er ansvarlig for, at de dispositioner, der er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med meddelte bevillinger, love og andre forskrifter samt med indgåede aftaler og sædvanlig praksis. Ledelsen er også ansvarlig for, at der er taget skyldige økonomiske hensyn ved forvaltningen af de midler og driften af de aktiviteter, der er omfattet af årsregnskabet. Ledelsen har i den forbindelse ansvar for at etablere systemer og processer, der understøtter sparsommelighed, produktivitet og effektivitet.

I tilknytning til vores revision af årsregnskabet er det vores ansvar at gennemføre juridisk-kritisk revision og forvaltningsrevision af udvalgte emner i overensstemmelse med standarderne for offentlig revision. I vores

juridisk-kritiske revision efterprøver vi med høj grad af sikkerhed for de udvalgte emner, om de undersøgte dispositioner, der er omfattet af regnskabsaflæggelsen, er i overensstemmelse med de relevante bestemmelser i bevillinger, love og andre forskrifter samt indgåede aftaler og sædvanlig praksis. I vores forvaltningsrevision vurderer vi med høj grad af sikkerhed, om de undersøgte systemer, processer eller dispositioner understøtter skyldige økonomiske hensyn ved forvaltningen af de midler og driften af de aktiviteter, der er omfattet af årsregnskabet.

Hvis vi på grundlag af det udførte arbejde konkluderer, at der er anledning til væsentlige kritiske bemærkninger, skal vi rapportere herom i denne udtalelse.

Vi har ingen væsentlige kritiske bemærkninger at rapportere i den forbindelse.

Kolding, den 25. april 2019

BDO Statsautoriseret revisionsaktieselskab

CVR-nr. 20 22 26 70

Niels Peder Aalund

Statsautoriseret revisor

Henrik Halgrener

registreret revisor

2. BERETNING

2.1 Præsentation af Sønderjyllands Symfoniorkester

Sønderjyllands Symfoniorkester er et turnerende symfoniorkester med virke i Syd- og Sønderjylland samt Sydslesvig. For at gøre symfonisk musik tilgængelig for alle kommer vi gennem vores koncertaktiviteter i kontakt med publikummer overalt i hele regionen.

Sønderjyllands Symfoniorkester er en selvejende institution, som modtager tilskud fra Kulturministeriet. I henhold til § 9 i lov nr. 1531 af 21. december 2010 om økonomiske og administrative forhold for modtagere af driftstilskud fra Kulturministeriet indenfor Kulturministeriets og Sønderjyllands Symfoniorkesters aftale omkring Sønderjyllands Symfoniorkesters virke. Denne aftale er fastlagt i rammeaftalen for 2018-2021 tiltrådt af begge parter i juni 2018. Formålet med rammeaftalen er at sikre, at orkestrets virke hviler på det lovgrundlag og de politiske og økonomiske forudsætninger, der eksisterer på tidspunktet for aftalens indgåelse. Målene i rammeaftalen er udtryk for enighed om de ønskede resultater af Sønderjyllands Symfoniorkesters virke i aftaleperioden. Statens tilskud ydes med hjemmel i §§4-7 i Lovbekendtgørelse nr. 32 af 14. januar 2014. Med tilskuddet vedkender staten sig sit ansvar for Sønderjyllands Symfoniorkester som kulturinstitution af national betydning og fastlægger i samarbejde med Sønderjyllands Symfoniorkester de økonomiske og strategiske rammer for orkestrets virke.

2.2 Orkestrets mission

Sønderjyllands Symfoniorkester arbejder som det eneste symfoniorkester i Danmark med en forankring i alle mindre byer og lokalsamfund. Orkestret har ikke en egentlig hjemby, men har hjemsted i Alsion - Sønderborg. Orkestret er gennem sine aktiviteter i berøring med borgere i alle dele af Syd- og Sønderjylland samt dele af Vestjylland foruden grænseområdet med det danske mindretal i Sydslesvig. Dette stiller en række særlige udfordringer til orkestrets virksomhed til at skræddersy musikalske oplevelser og musikalsk formidling, der kan tilgodese et så differentieret publikum og et så omfattende geografisk område. Fra Vejle i nord til Rendsborg i syd, og fra Esbjerg i vest til Sønderborg og Kolding i øst dækker orkestret et område, der er præget af lokalsamfund og en lang række engagerede ildsjæle i musikforeninger, kulturhuse, festivaler og kulturinstitutioner. Orkestret oplever en indbyrdes afhængighed i de tætte og mangfoldige samarbejdsrelationer, orkestret indgår i. Orkestret er i meget høj grad garanteret for sammenhæng og tyngde i et musikliv, der i denne landsdel kun har få tilsvarende institutioner og netværk at relatere til.

2.3 Orkestrets vision

Sønderjyllands Symfoniorkester skaber musikalsk nysgerrighed, kulturelt fællesskab og kunstneriske oplevelser på højeste internationale plan for befolkningen i Sønderjylland, Vestjylland og Sydslesvig. Orkestret er en musikalsk og kunstnerisk ressource for sit spilleområde og gør den symfoniske musik levende og relevant på højeste kunstneriske niveau for et bredt publikum. Orkestret arbejder med et internationalt kunstnerisk udsyn på baggrund af en stærk lokal forankring.

Sønderjyllands Symfoniorkester ønsker at udvikle orkestrets kunstneriske virksomhed, således at musikalske oplevelser bliver tilgængelige for en bredere del af befolkningen. Orkestret har fokus på,

hvordan musikoplevelsers "omgivelser", herunder kommunikation, geografi, koncertformer og service, indvirker på publikums syn på orkestrets tilgængelighed og kulturelle relevans.

Orkestret vil fortsat give væsentlige bidrag til udviklingen af orkestermusikken i Danmark med særlig vægt på B&U området, publikumsudvikling og ny inspiration fra de internationale netværk, som orkestret indgår i. Orkestret vil desuden have et særligt fokus på fortsat at indgå i kultursamarbejder med partnere på begge sider af den dansk-tyske grænse.

2.4 Resultatmål som fastsat i rammeaftalen

Sønderjyllands Symfoniorkester har i 2018 haft aktiviteter som landsdelsorkester i henhold til rammeaftalen for 2018-2021. Spilleområdet har inkluderet Sønderjylland, Sydslesvig, Kolding Kommune og Esbjerg Kommune. Aktiviteterne har bl.a. omfattet regulære koncertaktiviteter, ledsagelse af Den Jyske Opera, Den Ny Opera, samarbejds koncerter med andre musikalske aktører, formidlingsaktiviteter for børn, unge og voksne samt indsats for styrkelse af landsdelens musikliv.

Udover koncertaktivitet, skolekoncerter med videre, som beskrives senere i beretningen, vil der i det følgende redegøres for de i rammeaftalen fastlagte resultatmål.

I henhold til rammeaftalen for 2018-2021 er følgende opgaver og resultatmål indfriet:

2.4.1 Koncerter og forestillinger

Der gøres opmærksom på, at opfyldelsen af mål 1.1 og mål 1.2 i høj grad er relaterede til hinanden, og at der til opfyldelsen af det ene mål også vil ske opfyldelse til en vis grad af det andet. Nedenstående to grupperinger er derfor ikke udtømmende men skal ses i sammenhæng.

Mål 1.1: Musikalsk nysgerrighed, Kulturelt fællesskab og kunstnerisk glæde

- Sønderjyllands Symfoniorkester har med Tinglev Forum og foreningen "Opera på Grænsen" etableret et fast tilbagevendende samarbejde i et "open air" projekt med titlen "De skønneste toner" via brug af orkestrets mobilscene. Som et væsentligt aktiv ved afholdelse af friluftskoncerter i hele vores spilleområde formår orkestret at præsentere klassisk musik uventede steder og for et publikum, som ikke sædvanligvis frekventerer orkestrets almindelige koncerter i orkestrets gængse koncertsale i spilleområdet.
- Sønderjyllands Symfoniorkester fortsætter aktivt i arbejdet med de kommende års Christiansfeld Musikfestivals i kraft af musikchefens faste medlemskab af bestyrelsen. I 2018 forestod orkestret åbningskoncerten af festivalen den 25. april 2018 med Danmarks Radios koncertmester Johannes Søre Hansen som solist og dirigent. Også her når vi ud til en publikumsgruppe, som ikke er en del af orkestrets faste kernepublikum.

Mål 1.2: Fokus på nye publikumsgrupper gennem nye koncertformer og nye samarbejder

- Siden orkestrets medvirken ved "Define Festival" i 2016 har orkestret lagt en klar strategi og grundstenen til et nyt koncertkoncept, som er videreudviklet og afvikles i samarbejde med

komponister og solister, der almindeligvis ikke optræder med et symfoniorkester. Dette indledtes i 2016 med universitetsprofessor Christophe Charles, og videreførtes i 2018 med sangskriver, performance-artist og musiker Signe Hørup Wille Jørgensen, også kendt som "Jomi Massage", hvis sange arrangeret for symfoniorkester blev sat op imod symfoniske værker af Frank Zappa dirigeret af den danske dirigent Jesper Nordin og med Sønderjyllands Symfoniorkester som producent. Der er her udviklet et nyt koncept, hvor det kunstneriske udtryk fra disse utraditionelle artister sættes ind i en kontekst med den klassiske musik i et med- og modspil, der som udgangspunkt fungerer på det klassiske symfoniorkesters betingelser.

Dette har skabt en fornyelse af både værker, orkesteroplevelser og koncertformer, hvorved orkestret har formået at etablere kontakt til et helt nyt publikumssegment bestående af gymnasieelever og unge studerende fra SDU på Alsion i Sønderborg. Et publikumssegment som ikke på denne måde tidligere har oplevet den symfoniske musik eller et symfoniorkester. Dette ligger således i tråd med målet og intentionen om at skabe fornyelse af det kunstneriske udtryk sammen med ønsket om at nå ud til nye og yngre publikumsgrupper, som har en anderledes musikorientering end den almindelige klassiske symfoniske koncerts form og indhold.

2.4.2 Børn og Unge

Orkestret har som målsætning at introducere alle børn og unge til den symfoniske musik, hvilket sker ved at tage udgangspunkt i en række forskellige områder, som alle har til formål at skabe sammenhæng i musiklivet fra de yngste børn og op igennem ungdomsårgangene, samt at fungere som primus motor til at inspirere børn og unge med det formål at skabe en direkte sammenhæng mellem det daglige børne- og ungdomsliv og et levende musikmiljø i hele orkestrets spilleområde. Nedenstående mål er således beskrevet med de væsentligste aktiviteter igangsat i sæsonen 2017/2018 samt videreført i anden halvdel af 2018.

Mål 2.1: Indføre Børn og Unge i den symfoniske musik som en levende del af deres udvikling

- I juni 2019 bliver de første pilotprojekter realiseret med symfoniske koncerter for børnehavebørn. Dette sker med økonomisk støtte fra BHJ-fonden, og erfaringerne fra disse koncerter for de 3-6 årige vil blive videreudviklet. Konceptet forventes endeligt at kunne implementeres i sæsonen 2020/2021 som et fuldt udviklet koncept
- Årets skole- og familiekoncerter havde Magiske Mozart som overskrift, og operasangeren Thomas Storm guidede børnene gennem udpluk af Mozarts musik. Orkestret spillede 11 skolekoncerter (dagskoncerter) – for alle 4. klasser i orkestrets spilleområde – og sluttede af med 2 familiekoncerter i Flensborg og i Sønderborg, hvor hele familien kunne komme. Forinden skole- og familiekoncerterne havde 4 mindre grupper fra orkestret spillet koncerter ude omkring på skolerne i hele spilleområdet. Dermed kommer orkestret ud til ca. 8000 skoleelever på 4. klasses trin ad to omgange.
- Årets børnejulekoncerter blev afholdt i Sønderborg, Aabenraa og Leck i Sydslesvig. Dirigent i 2018 var den unge Frederik Støvring Olsen, og som konferencier og solist havde orkestret engageret

Søren Hauch-Fausbøll, der både kædede numrene sammen men som også var fortæller i juleeventyret *The Night before Christmas* af Philip Lane og derudover sang et par sange fra *Bamses Jul*. Ved hver koncert deltog nye børnekor (både skolekor og kirkekor) fra det pågældende område, og foruden disse kor medvirkede børn fra Sønderjysk Sangcenter.

- Orkestret inviterer desuden ofte skoleklasser fra børnehaveklasser op til og med gymnasieklasser ind til åbne generalprøver for på den måde at præsentere eleverne for arbejdsformen, så de kan se, hvorledes orkestret forbereder sig til en koncert. Dette besøg indledes oftest med en introduktion af musikchefen, hvor der fortælles om forberedelsen af en koncert og arbejdet op til koncertafviklingen.
- Som opfølgning og fokus på en komponist og hans virke er der i 2019 taget udgangspunkt i Carl Niensens liv og virke som komponist i samarbejde med skuespiller Jens Andersen og dirigent René Bjerregaard og i 2020 er der planlagt en række koncerter med Sigurd Barrett, der tager udgangspunkt i 100 året for Genforeningen og med samtlige komponister og emner som afsæt er der samtidigt med koncerterne/projekterne udarbejdet undervisningsmateriale til brug for underviserne, skoler og hjem som optakt/forberedelse til at orkestret kommer rundt i hele spilleområdet med skolekoncerterne.

Mål 2.2: Udvikle nye talenter til det professionelle musikliv

- Et tiltag omkring nye talenter, som er blevet en tilbagevendende begivenhed med sigte på at udvikle og inspirere nye talenter til det professionelle musikliv, er workshopsamarbejdet omkring en koncertproduktion med MGK-syd. Det er regionens MGK-elever, der hvert år deltager i en produktion sammen med Sønderjyllands Symfoniorkester. Dette giver de klassiske MGK-studerende en uvurderlig orkestererfaring og reel fornemmelse af det praktiske arbejde i musikernes hverdag i et symfoniorkester indeholder.
I 2018 afholdtes dette samarbejde med MGK-Syds klassiske elever over tre dage med prøver, undervisning v. mentorer og endelig en aftenkoncert med gratis adgang. I 2018 fandt den afsluttende koncert sted den 28. februar i Koncertsal Alsion. Dirigent var David Riddell.
- Orkestret gennemfører en årlig dirigent masterclass for de dirigentstuderende ved Det Kongelige Danske Musikkonservatorium som på denne måde får mulighed for under vejledning af deres lærer Giordano Bellincampi at prøve kræfter med direktion foran et professionelt symfoniorkester og derigennem udvikle deres kompetencer samt i sidste ende at kunne komme til at stå som fremtidens dirigenter foran symfoniorkestrene.
- Orkestret fungerer hvert år som husorkester for Nordic Masterclass for Conductors med dirigenten Jorma Panula som underviser. Herigennem etablerer orkestret mange internationale kontakter til dirigentstuderende og konservatorier.

2.4.3 Udvikling af musiklivet

Mål 3.1: Øget musikinteresse gennem øget sammenhæng i hele musiklivet i Syd- og Sønderjylland og i Sydslesvig

- Med dirigent David Riddell afholdtes årets samarbejds koncerter med gymnasiekor fra hele vores spilleområde, - både nord og syd for grænsen. I 2018 var det Ulvaeus/Anderssons koncertopførelse af CHESSE, der stod på programmet. Der blev spillet 3 koncerter (Flensborg, Tønder og Sønderborg) og foruden gymnasiekorene medvirkede 7 solister: Julie Steincke, Hans Dueholm, Christoffer Brodersen, Ditte Meister, Kenny Lübcke, Mark Dixon og Maria Corydon. Alle koncerter var utroligt velbesøgte.
- Orkestret gennemfører sit årlige forløb for alle musikskoleelever, som ikke fokuserer på det elitære men på "at være med", hvor alle musikskoleelever, uanset niveau og som spiller på et orkesterinstrument, er med i et prøveforløb side om side med symfoniorkestrets musikere. Dette afsluttes med en åben prøve for alle interesserede.
- Orkestret deltager i Syddansk Talentkonkurrence, som er en instrumental talentkonkurrence for børn og unge, og hvor orkestrets medlemmer med musikchefen deltager som jurymedlemmer samt uddeler "Orkesterprisen". Denne består af en koncert som solist med Sønderjyllands Symfoniorkester ved en af den kommende sæsons koncerter.
- Orkestret arbejder fortsat aktivt på at interagere med publikum på de sociale medier – især via Facebook og Instagram, hvilket er vokset i takt med at interessen for at komme tættere på orkestret og få indblik i orkestrets daglige liv også uden for koncertsalene er blevet mere udtalt. Dette har vist sig at være et betydeligt aktiv som bidrager til yderligere at inddrage og engagere vores forskellige interessenter samt øge interessen for symfonisk musik generelt i landsdelen og sætte den ind i en større sammenhæng med det øvrige musikliv i Syd-, Sønderjylland og Sydslesvig.
- Musikchefen har inviteret erhvervs klubber, foreninger og seniorklubber til foredrag om orkestret og dets baggrund, og i forlængelse heraf har man inviteret grupperne til en åben generalprøve med orkestret, for det viser sig, at det inspirerer mange af de deltagende til efterfølgende at komme til orkestrets koncerter og melde sig ind i orkestrets venneforening.

Følgende arrangementer blev i den forbindelse gennemført i 2018:

5. marts Foredrag for Erhvervskvinder i Sønderborg – Alsion

12. april Fortælle om orkestret for Lions Club Ulkebøl ved deres møde i Ulkebøl forsamlingshus

14. april Sæsonlancering i Alsion 2018/2019 sæsonen

16. april Sæson 2018/2019 præsentation på Biblioteket i Sønderborg

13. september Åben GP og foredrag for Ældresagen

29. august foredrag på Sønderborg Bibliotek om Nordisk musik som optakt til sæsonåbningskoncerten

31. oktober "Mød en Musiker" med Kristjan Sigurleifsson på Nordborg Bibliotek

4. december foredrag om Händels Messias på Sønderborg Bibliotek

I alt har der været ca. 1200 besøgende ved disse 8 arrangementer samt tilbagemeldinger fra de deltagende på, at man efterfølgende har "opdaget symfoniorkestret" og valgt at gå til en eller flere af orkestrets koncerter på baggrund af disse afholdte arrangementer.

Mål 3.2: Bidrage til styrkelsen af det samlede ensemble, orkester og operalandskab i hele landet

- Der er i løbet af 2018 blevet forberedt et samarbejde mellem Sønderjyllands Symfoniorkester og Esbjerg Ensemble, som i februar 2020 munder ud i fælles koncerter, hvor de to parters styrker supplerer og komplementerer hinanden
- Der er indledt et nyt samarbejde med Den Ny Opera i Esbjerg omkring en anderledes form for blandet symfonisk og operakonzert med en mulighed for at spise middag under koncerten (i pausen i koncertsalen, som indrettes til dette med små borde i stedet for den gængse opstilling af stolerækker). Dette vil ligeledes være et nyt tiltag, som helt sikkert vil nå bredere ud til nye publikummer i spilleområdet med orkester og operakoncerter. Tiltaget supplerer og komplementerer det allerede påbegyndte anmelderroste projekt omkring opførelsen af Wagners cyklus Ringen, som påbegyndtes i august 2017 og jf. planen fuldføres i 2024.

2.4.4. Symfonisk musik og opera hele landet

Mål 4.1: Symfoniske forestillinger og opera skal være tilgængelige i hele landet

- Orkestret samarbejder løbende med Den Jyske Opera omkring de landsdækkende turneproduktioner, hvor orkestret fungerer som operaorkester i Syd- og Sønderjylland samt i Sydslesvig.
- Orkestret har indledt et samarbejde med den lokale aktør "Opera på Grænsen" omkring en nyskrevet opera og libretto med titlen "Grænsemageren – H. P. Hanssen", som uropføres i juni 2020 som markering af Genforeningens 100-års jubilæum. Dette vil uden tvivl også udbrede kendskabet til operagenren som kunstform til publikum i spilleområdet, som ikke tidligere har frekventeret denne kunstform.

Mål 4.2: Langsigtet strategi for tilgængelighed for orkester, ensembler og opera i hele landet samt samarbejde med andre aktører nationalt

- Der er afholdt flere visions-, strategi- og inspirationsmøder på nationalt plan med DEOO (Danske Ensemble- Orkester- og Opera institutioners paraplyorganisation) som initiator og med henblik på at udarbejde en strategi på nationalt plan for hele landet, som omfatter orkester, ensembler og operaarrangementer. Strategien forventes at være endeligt implementeret senest ved udgangen af 2019.

2.5 Samlet kunstnerisk vurdering af 2018

Kunstnerisk set har 2018 været et frugtbart år for Sønderjyllands Symfoniorkester (i det følgende forkortet til SØSO).

2.5.1 Partnerskaber med lokale aktører

Der er videreudviklet stærke partnerskaber med lokale aktører i kulturlivet, hvilket betyder, at orkestret har mulighed for både at være nærværende i det lokale kulturlandskab i hele regionen og samtidig levere markante musikoplevelser på internationalt niveau.

I 2018 sås det tydeligst i august måned, hvor SØSO havde 4 meget forskellige produktioner, som til sammen viste orkestrets kunstneriske evner og fleksibilitet. Måneden bød på 4 udendørskoncerter: En operakonzert i Tinglev med overskriften "De skønneste toner" i samarbejde med Tinglev Forum og "Opera på Grænsen" og tre koncerter i Kolding i anledning af Koldinghus' 750 års jubilæum, hvor orkestrets musikalske bidrag leverede lydkulissen til en laserlysprojektion på Koldinghus' mure, som fortalte slottets historie i en 25 minutter lang billedrig og musikalsk fortælling. Imellem disse produktioner var orkestret inviteret til at deltage i Schleswig-Holstein musikfestivalen i Lübeck, hvor orkestret opførte Schumanns "Scener fra Goethes Faust" med Klaus Maria Brandauer som fortæller.

SØSO deltog i Rued Langgaard-festivalen i Ribe, hvor orkestret spillede en uopførelse af den originale version af forspillet til Rued Langgaards AntiKrist og en førsteopførelse i Skandinavien af Debussys "Le Martyre de Saint-Sebastian". Koncerten blev dirigeret af Michael Schönwandt.

SØSO deltog i november 2018 i den lokale eksperimentalfestival "DEFINE", der er en festival for elektronisk musik. Her faciliterede SØSO en kunstnerisk nyskabelse. Performancekunstneren Signe Høirup-Wille (med kunstnavnet Jomi Massage) fik på orkestrets foranledning skabt en symfonisk udgave af sine sange og musik inspireret af Frank Zappa, hvis symfoniske kompositioner blev spillet til samme koncert. Resultatet blev et spændende kunstnerisk møde, som ikke mindst tiltrak et yngre publikum end det, der normalt kommer til SØSOs symfonikoncerter.

2.5.2 Det symfoniske kernerepertoire

SØSO arbejder løbende gennem sæsonen på at raffinere og udbygge orkestrets kunstneriske potentiale. Centralt i dette arbejde er produktionerne med det klassiske symfoniske repertoire med symfonier af Beethoven, Mendelssohn, Schumann, Brahms, Dvorák og Bruckner.

Som supplement hertil har SØSO hele tiden fokus på mindre dele af ensemblerne, som løbende får specifik opmærksomhed. I de foregående sæsoner har SØSO målrettet programsat hovedværkerne for strygeorkester. Det har betydet et løft af strygergruppens kunstneriske kvalitet. Dette initiativ fortsattes og blev i foråret 2018 suppleret med et fokus på det tidlige symfoniorkester gennem programsætning af 3 Haydn-symfonier. Arbejdet med det kunstneriske niveau varetages af erfarne dirigenter som Simon

Gaudenz, Henrik Schaefer og Kees Bakels samt kommende internationale stjernedirigenter som Darrell Ang og Tung-Chieh Chuang.

2.5.3 Det korsymfoniske repertoire

Det korsymfoniske repertoire varetages af orkestrets eget kor (Filharmonisk Kor) foruden et godt samarbejde med Flensburger Bach-Chor. Korkoncerter er populære blandt orkestrets publikum og SØSO, hvilket afslutningen på 2018 vidnede om med to udsolgte opførelser af Beethovens 9. symfoni i Alсион (Sønderborg) og Deutsches Haus (Flensborg). Særligt bemærkelsesværdigt er det, at Filharmonisk Kor i øjeblikket udvikler sig særdeles positivt både rent kunstnerisk og med tilgang af medlemmer. Dette forsøges understøttet gennem en udvidelse af korets repertoire i de kommende år samt bevidst arbejde med valg af dirigenter, som magter ikke blot symfoniorkestret men også arbejder med koret.

I 2018 har SØSO udvidet samarbejdet med domkirken i Haderslev idet Haderslev Domkirkes drengekore for første gang optrådte til en koncert med SØSO i forbindelse med drengekorets 10-års jubilæum, hvor opførelser af Mozarts Krönungsmesse i Ribe Domkirke og Haderslev Domkirke stod på programmet.

2.5.4 Egne musikere fra orkestret som dirigenter og solister

Enkelte musikere i orkestret har særlige solistiske kvaliteter som kolleger og publikum nyder godt af. Særligt bemærkelsesværdigt var i 2018 orkestrets janitsjar Henrik Termansen. På hans opfordring skrev Søren Monrad slagtpøjskoncerten "TermoXtatic" som blev skrevet til SØSO og tilegnet Henrik Termansen, og som blev uropført af SØSO med Henrik Termansen som solist i februar 2018.

I oktober 2018 optrådte orkestrets fløjtenist Bettina Zielke som solist i Reineckes fløjtekoncert med sin kollega Thomas Jensen som dirigent.

Begge koncerter formidlede hver på deres måde det store kunstneriske potentiale som orkestrets musikere rummer udover deres daglige virke som orkestermusikere.

2.5.5 CD-indspilning af ny dansk kompositionsmusik

Orkestret har i 2018 indspillet dansk/amerikanske Wayne Siegels orgelkoncert med prof. Ulrik Spang-Hanssen som solist samt medvirket på Sønderjysk Pige Kors jubilæums-cd.

2.5.6 Den musikalske fødekæde og udbredelsen af symfonisk musik til børn og unge

Det har altid stået centralt for SØSO at være en del af den musikalske fødekæde. Det drejer sig såvel om det pædagogiske som det kunstneriske virke. I foråret spillede SØSO for alle 4. classes elever i regionen, først i små grupper dernæst som fuldt orkester. Derudover spillede orkestret en koncertserie for børnehavebørn og mindre skolebørn op til jul. Begge koncertforløb afvikles efter stærke velafprøvede koncepter, som sikrer det kunstneriske niveau og pædagogiske indhold. Derfor kan orkestret give nye danske dirigenttalenter chancen for at udvikle deres potentiale. Således fik Magnus Larsson og Frederik Støvring-Olsen deres dirigentdebut med SØSO. En årligt tilbagevendende tradition er samarbejdet med regionens gymnasier. Det drejer sig både om pædagogisk og kunstnerisk arbejde. Således afviklede SØSO i samarbejde med Sønderborg Statskole et forløb, hvor medlemmer af orkestret deltog i undervisningen på skolen og eleverne efterfølgende så orkestrets prøvearbejde og koncert i forbindelse med koncerten i februar 2018.

Endvidere deltog et gymnasiekor bestående af 6 af regionens gymnasier i en koncertopførelse af musicalen CHESS i begyndelsen af marts 2018.

En anden veletableret tradition med et pædagogisk sigte er samarbejdet med MGK-syd. Regionens MGK-elever deltager i en produktion sammen med SØSO, og dermed får de en fornemmelse af det praktiske arbejde og hverdagen som musiker i et symfoniorkester.

2.5.7 Danske dirigenter, sangere og solister

I en stadig stærkere internationalisering af det symfoniske og klassiske musikliv ser SØSO det som en meget væsentlig del af sin opgave også at præsentere publikum i spilleområdet for både etablerede såvel som nye danske dirigenter, sangere og solister, og derfor har man i 2018 arbejdet med en bred vifte af danske kunstnere bl.a. dirigenterne: Casper Schreiber, Jesper Nordin, Henrik Vagn Christensen, René Bjerregaard, Søren K Hansen, Bo Holten og Michael Schönwandt m.fl. Af solister kan nævnes sangerne: Iben Silberg, Stine Elbæk, Philippa Cold, Signe Høirup Wille-Jørgensen, Trine Gadeberg, Bobo Moreno, Anders Christensen, Steffen Bruun og Jesper Buhl, og som instrumentalsolister kan nævnes bl.a. Elisabeth Holmegaard, Henrik Termansen, Bettina Zielke og Johannes Søre Hansen.

2.6 Forventninger til driften i 2019

Der er på nuværende tidspunkt lagt program for hele 2019 og dette program følger og viderefører den kunstneriske linje, som har været lagt de seneste 2-3 sæsoner og som har fungeret godt for såvel orkester som publikum. Der vil ligeledes blive fokuseret yderligere på at styrke den musikalske nysgerrighed, det kulturelle fællesskab og den kunstneriske glæde, ligesom målet vil være at nå endnu bredere ud til og inddrage nye publikumsgrupper.

Frem til 2021 forventer orkestret fortsat at køre med nulbudgetter, samt at fremføre beløb efter godkendelse af bestyrelsen til særligt omkostningstunge initiativer og produktioner, hvorved de langsigtede målsætninger både fastholdes og videreudvikles såvel kunstnerisk som musikalsk med udgangspunkt i de fastsatte mål for rammeaftalen med Kulturministeriet og Sønderjyllands Symfoniorkester for perioden 2018-2021.

Der arbejdes ligeledes målrettet på at opnå en højere grad af samarbejde med alle kommuner i orkestrets spilleområde med henblik på at opnå en større lokal medfinansiering fra kommunerne, som jo alle drager fordel af orkestrets aktiviteter, herunder bl.a. skolekoncerter, samarbejdskoncerter med gymnasiekorene m.m.

Orkestret fortsætter derfor den allerede i 2016 påbegyndte dialog med de sønderjyske kommuner om større lokal medfinansiering, hvilket vil være med til yderligere at styrke og videreudvikle orkestrets niveau og aktiviteter fremover.

3. REGNSKAB

3.1 Økonomi og regnskab 2018

3.1.1 Hovedtal

Hovedtal					
	R2015	R2016	R2017	R2018	B2018
Indtægter	45.139	46.190	45.686	47.168	45.991
Løn	36.241	33.567	34.165	36.462	36.777
Produktions- og kunstnerudg.	7.845	5.410	5.605	5.478	6.710
Øvrige omkostninger	2.522	2.397	5.850	5.109	2.457
Årets resultat	-1.468	4.817	65	119	47
Aktiver	9.189	14.808	16.540	19.332	19.576
Egenkapital	-1.927	2.889	2.954	3.073	2.882

Figur 1: Hovedtal årene 2015 - 2018, angivet i t-kr

3.1.2 Regnskab

Årsregnskabet udviser et resultat på kr. 119 t-kr. Årets budget er estimeret med et resultat på kr. 47 t-kr.

Sønderjyllands Symfoniorkester har arbejdet målrettet med at opfylde resultatmål i Rameaftalen for Sønderjyllands Symfoniorkester 2018, godkendt af Slots- og Kulturstyrelsen 25. juni 2018, samt overholde det godkendte budget godkendt af orkestrets bestyrelse på ordinært bestyrelsesmøde, og efterfølgende godkendt af Slots- og Kulturstyrelsen.

I forbindelse med Slots- og Kulturstyrelsens godkendelse af tilskud og bevillingsgrundlag anføres det, at tilskuddet skal anvendes sparsommeligt og forvaltes med henblik på at sikre høj produktivitet og effektivitet, disse parametre er som udgangspunkt grundlaget for orkestrets daglige økonomiske styring.

Med hensyn til orkestrets økonomiske udvikling henvises til figur 1, Hovedtal, hvor orkestret gennem de sidste 4 år har oparbejdet en positiv egenkapital, som underbygger orkestrets økonomiske grundlag.

I 2018 har en af de største udfordringer for orkestrets administration været at efterleve den nye lov vedr. databeskyttelsesloven (GDPR). Der har været afholdt en række møder med udgangspunkt i en handlingsplan for orkestret, og der har været foretaget en række indkøb bl.a. metalskabe med lås, makuleringsmaskine, og der er indført nye låse på dørene til administrationslokalerne og tiltag vedr. EDB og ændring i ansættelseskontrakter. Handlingsplanen er et løbende arbejde, hvor der er fokus på datasikkerhed

Et generationsskifte i administrationen har betydet at der pr. 1. november 2018 er ansat en fuldtids økonomimedarbejder, og pr. 1. september 2018 er ansat en fuldtids kommunikationsmedarbejder.

3.2 Resultatopgørelse

	Note	Regnskab 2018	<i>Ej revideret</i> Budget 2018	Regnskab 2017
INDTÆGTER				
Statslige tilskud		40.300.000	40.300.000	39.300.000
Kommunale tilskud	1	2.801.070	2.609.070	2.638.000
Fonde	2a	1.174.999	1.050.000	1.100.000
Sponsorer	2b	551.638	400.596	513.103
Egenindtægter	3	2.341.022	1.631.000	2.135.282
INDTÆGTER I ALT		47.168.729	45.990.666	45.686.385
UDGIFTER				
Løn	4	36.462.500	36.777.458	34.165.160
Produktions- og kunstnerudgifter	5	5.478.198	6.710.103	5.605.800
Markedsføring	6	431.944	649.850	434.814
Lokaleudgifter	7	945.828	822.000	1.120.024
Øvrige udgifter	8	3.291.323	960.600	3.750.422
Afskrivninger	9 - 13	359.437	0	530.236
Finansielle poster	14	80.115	24.002	15.352
UDGIFTER I ALT		47.049.345	45.944.013	45.621.808
RESULTAT		119.383	46.653	64.577
FORSLAG TIL RESULTATDISPONERING				
Årets resultat i henhold til resultatopgørelsen		119.383		64.577
Resultat overføres til egenkapitalen		119.383		64.577

3.3 Balance

	Note	2018	2017
AKTIVER			
Peugeot Boxer 2016	9	116.490	155.320
Kopimaskine, Xerox 7835 i V_T	10	0	13.500
Podier Sunstill SEP 7137	11	80.143	106.857
Kopimaskine, Kyocera TAsalfa 4052ci	12	19.142	38.285
Instrumenter	13	5.651.105	5.766.015
Anlægsaktiver i alt		5.866.880	6.079.977
Moms og afgifter		62.842	25.804
Tilgodehavender og forudbetalinger		196.258	87.499
Likvide beholdninger	15	13.206.063	10.346.603
Omsætningsaktiver i alt		13.465.163	10.459.906
AKTIVER I ALT		19.332.043	16.539.883
PASSIVER			
Egenkapital			
Resultatkonto primo		2.953.971	2.889.394
Årets resultat		119.383	64.577
Egenkapital pr. 31. december	16	3.073.354	2.953.971
Hensættelse til projekter 2017		2.331.400	3.006.257
Hensættelse til projekter 2018		3.462.913	0
Hensættelse til projekter	17	5.794.313	3.006.257
Lån Sønderborg Kommune		5.000.000	5.000.000
Langfristede gældsforpligtelser i alt		5.000.000	5.000.000
Feriepengeforpligtelse	18	4.234.438	3.917.661
Skyldige feriepenge		48.503	71.273
Skyldig ATP		60.247	55.812
Periodeafgrænsningsposter		0	147.913
Mellemregningskonto	19	180.462	305.469
Forudbetalte sponsorater	20	637.501	687.500
Kreditorer		303.224	394.027
Kortfristede gældsforpligtelser i alt		5.464.375	5.579.655
PASSIVER I ALT		19.332.043	16.539.883
Eventualforpligtelser	21		

3.4 Noter

	Regnskab 2018	Budget 2018	Regnskab 2017
1 Kommunale tilskud			
Kolding Kommune	309.070	309.070	310.000
Sønderborg Kommune	1.942.000	1.750.000	1.778.000
Tønder Kommune	50.000	50.000	50.000
Sydslesvig	500.000	500.000	500.000
Kommunale tilskud i alt	<u>2.801.070</u>	<u>2.609.070</u>	<u>2.638.000</u>
2a Fonde			
Sydbank	75.000	0	75.000
Danfoss	750.000	750.000	750.002
BHJ Fonden	99.999	50.000	49.998
Augustinus Fonden	150.000	150.000	125.000
Toosbuys Fond	100.000	100.000	100.000
Fonde i alt	<u>1.174.999</u>	<u>1.050.000</u>	<u>1.100.000</u>
2b Sponsorere			
Linak	375.000	375.000	325.000
Larsen Strings	24.308	0	29.328
Bryggeriet Fuglsang	60.000	0	60.000
Venneforeningen	40.000	25.596	30.500
Privat støtte	0	0	3.000
Tak Koncert 2015	52.330	0	65.275
Sponsorere i alt	<u>551.638</u>	<u>400.596</u>	<u>513.103</u>
3 Egenindtægter			
Honorarer, radio og tv	239.221	60.000	15.000
Billetindtægter	1.993.403	1.560.000	1.747.502
Øvrige indtægter	108.397	11.000	372.780
Egenindtægter i alt	<u>2.341.022</u>	<u>1.631.000</u>	<u>2.135.282</u>

Noter (fortsat)	Regnskab 2018	Budget 2018	Regnskab 2017
4 Løn			
Musikchef	885.150	965.253	830.543
Administration	2.542.690	2.369.469	2.457.675
Fastansatte musikere	28.558.131	29.438.371	28.101.739
Assistenten, kontrakt	1.276.459	1.500.000	1.342.340
Vederlag bestyrelsesformand	0	38.000	0
Vederlag til den øvrige bestyrelse	20.000	50.000	26.250
Sociale omkostninger	496.847	552.000	439.010
Øvrige medarbejdere	399.882	479.265	358.025
Dagpengerefusioner, medarb pension mv.	-551.392	0	-732.568
Assistenten, sygdom orlov mv	2.208.883	1.283.100	1.559.260
Øvrige personaleudgifter	309.073	102.000	99.605
Regulering vedr. feriepengeforpligtelse	316.777	0	-316.719
Løn i alt	36.462.500	36.777.458	34.165.160
5 Produktions- og kunstnerudgifter			
Koda afgift	328.874	454.000	0
Rettigheder og noder	292.045	181.000	618.621
Udgifter billetsalg	119.725	102.000	90.011
Diæter & rejse	356.528	547.203	334.945
Kunstnerhonorar	1.777.516	2.550.500	2.138.160
Korudgifter	61.508	150.000	90.796
Koncertudgifter	33.226	33.000	31.194
Rejse & lokal transport	607.771	745.000	475.703
Leje af lokale, instrumenter og teknik	1.507.522	1.523.000	1.508.494
Øvrige produktionsudgifter	2.402	5.500	1.265
Instrumentudgifter	352.294	364.000	279.005
Autodrift	38.340	49.400	37.606
Diverse IFP	448	5.500	0
Produktions- og kunstnerudgifter	5.478.198	6.710.103	5.605.800
6 Markedsføring			
Løbende PR & markedsføringsomk.	11.026	0	8.350
Annoncering	195.326	299.000	180.966
Tryk & distribution	194.180	264.500	228.108
Andre omkostninger	28.012	86.350	17.390
Tekst og formidling	3.400	0	0
Markedsføring i alt	431.944	649.850	434.814
7 Lokaleudgifter			
Leje af hjemsted	790.357	800.000	776.012
Inventar og vedligeholdelse	155.471	22.000	344.012
Lokaleudgifter i alt	945.828	822.000	1.120.024

Noter (fortsat)		Regnskab 2018	Budget 2018	Regnskab 2017
8	Øvrige udgifter			
	DEOO (tdl. LOF)	161.183	170.000	147.333
	Alm. administrationsomkostninger	185.899	293.000	192.753
	IT-udgifter	104.847	105.000	66.921
	Mødeudgifter & repræsentation	34.580	30.500	27.619
	Forsikring	244.056	254.000	229.069
	Konsulent & vikarbistand	44.402	74.000	52.476
	Rejse & befording	10.683	34.100	9.962
	Tab debitorer	-952	0	18.032
	Chess, hensættelser 2017	56.626	0	0
	Hensættelser	2.450.000	0	3.006.257
		<u>3.291.323</u>	<u>960.600</u>	<u>3.750.422</u>
		Regnskab 2018		Regnskab 2017
9	Peugeot Boxer 2016			
	Saldo pr. 1.1.	155.320		207.094
	Afskrivninger	38.830		51.774
	Saldo 31.12	<u>116.490</u>		<u>155.320</u>
10	Kopimaskine, Xerox 7835 i V_T			
	Saldo pr. 1.1.	13.500		27.000
	Afskrivninger	13.500		13.500
	Saldo 31.12	<u>0</u>		<u>13.500</u>
11	Podier Sunstill SEP 7137			
	Saldo pr. 1.1.	106.857		0
	Køb af podier	0		178.654
	Ejerandel Nordsch.Musikver.	0		36.178
	Afskrivninger	26.714		35.619
	Saldo 31.12	<u>80.143</u>		<u>106.857</u>
12	Kopimaskine, Kyocera TASalfa 4052ci			
	Saldo pr. 1.1.	38.285		0
	Køb af kopimaskine	0		57.428
	Afskrivninger	19.143		19.143
	Saldo 31.12	<u>19.142</u>		<u>38.285</u>
13	Instrumenter			
	Saldo pr. 1.1.	5.766.015		6.176.215
	Køb celeste	146.340		0
	Op-/nedskrivning til forsikringssum	-261.250		-410.200
	Saldo pr. 31.12	<u>5.651.105</u>		<u>5.766.015</u>
14	Finansielle poster			
	Negativ indlånsrente, Sydbank	66.905		3.256
	Gebyrer, Sydbank	13.210		13.496
	Renter, kreditorer	0		30
	Indtægt, renter Feriekonto	0		-1.430
	Saldo pr. 31.12	<u>80.115</u>		<u>15.352</u>

Noter (fortsat)	Regnskab 2018	Regnskab 2017
15 Likvide beholdninger		
Sydbank 101610-5 VisaDankort	7.744	19.215
Sydbank 105084-9	815.732	5.262.634
Broager Sparekasse	12.326.810	4.998.973
ProMusica	36.370	46.648
Kassebeholdning	19.407	19.133
Saldo pr. 31.12	13.206.063	10.346.603
16 Resultatkonto		
Saldo pr. 1.1.	2.953.971	2.889.394
Overført resultat	119.383	64.577
Saldo pr. 31.12.	3.073.354	2.953.971
17 Hensatte forpligtigelser		
Hensættelser jf. bestyrelsesbeslutning af 25. nov. 16 samt bestyrelsesbeslutning af 15. dec. 2017		
Events/genforening 2020	750.000	750.000
Musical 2018/Chess	0	674.857
Udvikling af pædagogisk materiale	300.000	300.000
Materiel & inventar	1.000.000	1.000.000
Særlig pæd. omkring 2020	281.400	281.400
Hensættelser pr. 31.12.2017	2.331.400	3.006.257
Hensættelser jf. bestyrelsesbeslutning af 13. december 2018		
Carmina Burana, marts 2019	350.000	0
Indspilning af Gershwin-værker august 2019	550.000	0
Opsætning af Verdis Requiem nov 2019	1.100.000	0
Skolekoncert-koncept, foråret 2019	450.000	0
Efteruddannelse i 2019	300.000	0
Den nye Ferielov	565.000	0
Instrument, vedligeholdelse	147.913	0
Hensættelser 31.12.2018	3.462.913	3.006.257
Hensatte forpligtigelser 31.12.2018	5.794.313	3.006.257

Noter (fortsat)	Regnskab 2018	Regnskab 2017
18 Feriepengeforpligtigelse		
Saldo pr. 1.1.	3.917.661	4.234.380
Årets regulering	316.777	-316.719
Saldo pr. 31.12.	4.234.438	3.917.661
19 Mellemlregningskonto		
ProMusica	35.923	46.648
Medlemsforeningen	28.050	90.000
Takkekonzert, restbeløb	116.490	168.821
Saldo pr. 31.12.	180.462	305.469
20 Forudbetalte sponsorater		
Danfoss	375.000	375.000
Linak	187.500	187.500
Augustinus Fonden	75.001	75.000
BHJ fonden	0	50.000
Saldo pr. 31.12.	637.501	687.500
21 Eventualforpligtelser		
<i>Leasing</i>		
Der er indgået leasingaftale med CopyCare på 1 kopimaskine, aftalen udløber 28. feb. 2019 Aftalen er forlænget og kan opsiges med 3 mdr.s varsel De samlede fremtidige betalinger vil andrage kr.:		17.160
Der er indgået leasing aftale med Stagehands Aps vedr. mobilscenen. Aftalen er uden økonomiske forpligtelser for orkestret.		0
Der er indgået aftale med Pitney Bowes om leje af frankeringsmaskine Årets betalinger andrager		4.676

3.5 Bemærkninger til årsregnskabet

Note 1) Kommunale tilskud

SKOLEKONCERTER FOR 4. KLASSE			
	Værtsskoler	Antal elever	Elever fra antal skoler
Slesvig	8 skoler	1008	38 skoler
Haderslev	9 skoler	745	21 skoler
Kolding	14 skoler	1129	25 skoler
Sønderborg	14 skoler	860	26 skoler
Tønder	6 skoler	367	13 skoler
Aabenraa	8 skoler	647	25 skoler

Oversigt over skolekonserter er medtaget for at synliggøre orkestrets arrangement indenfor 4. klasserne i de enkelte kommuner.

Kolding Kommune

Der er indgået en samarbejdsaftale mellem Sønderjyllands Symfoniorkester og Kolding Kommune, gældende for perioden 1. januar 2018 – 31. december 2019. Aftalen er en fortsættelse af tidligere års samarbejde, som sikrer et økonomisk grundlag for et fortsat samarbejde med Kolding Kommune. På grund af økonomiske udfordringer i Kolding Kommune er tilskuddet reduceret de kommende år.

Sønderborg Kommune

Som udgangspunkt giver Sønderborg Kommune et tilskud, der oprindeligt svarer til omkostningerne ved huslejen i Alsion. Orkestret har i 2018 anmodet Sønderborg Kommune om en markant reduktion i huslejen, som svarer til den reduktion de øvrige lejere i Alsion har fået i 2018. Sønderborg Kommune er endvidere gjort opmærksom, på at orkestret betaler husleje for en del af lejemålet, som ejerforeningen Alsion råder over i forbindelse med udlejning af ejerforeningens udlejning af koncertsalen, ligesom ejerforeningen opkræver leje af de lokaler, som orkestret betaler husleje for til Sønderborg Kommune. Sønderborg Kommune har ikke fundet anledning til at ændre huslejeopkrævningen.

Sønderjyllands Symfoniorkester er en middelstor erhvervsvirksomhed med base i Sønderborg Kommune, og er som sådan en positiv bidragsyder indenfor kommunen, både hvad angår skatter og afgifter, samt skoleliv og handelsliv.

Sydslesvig

Sydslesvigsk Forening (SSF) yder et årligt tilskud på 500 t-kr. Der arbejdes målrettet på et konstruktivt samarbejde, som bygger på gensidig dialog og respekt. Samarbejdet skal over de kommende år udbygges og understøttes af løbende evalueringer.

Tønder Kommune

Yder er tilskud, der svarer til omkostningerne ved leje af spillesteder i Tønder Kommune.

Aabenraa og Haderslev Kommuner

Både Aabenraa og Haderslev Kommuner yder indirekte tilskud, der dækker leje af hhv. Musik- og Teaterhuset i Aabenraa og Harmonien i Haderslev.

Note 2a & 2b) Fonde & sponsorer

Generelt er samarbejdet med vores fonde og sponsorer, i det følgende kaldet sponsorer, af stor betydning for orkestret, og vi er meget taknemmelige for hver en krone, vi modtager i tilskud. Vi arbejder på at tiltrække nye sponsorer. Vi tilbyder bl.a. vore sponsorer fordelagtige billetpriser, at være sponsor på konkrete koncerter og derigennem være med i vores annoncering samt i enkelte tilfælde ensemblekoncerter på de enkelte virksomheder.

Fonde

Der er budgetteret med de kendte aftaler.

Sponsorer

Bryggeriet Fuglsang har igen været en sponsor for årets sæsonprogram.

Larsen Strings, som er en lokal virksomhed med et internationalt renommé, har igennem en årrække været hovedsponsor af strenge til orkestrets musikere. Vi har valgt at synliggøre dette sponsorat ved at bogføre årets køb af strenge som en udgift under instrumentudgifter og tilsvarende bogføre den samlede sum for køb af strenge som et sponsorat og dermed en indtægt.

En del af midlerne fra Tak Koncerten i 2015 blev hensat til køb af ny varevogn og efterfølgende til de årlige afskrivninger, så de ikke ville belaste de kommende års resultater. Årets afskrivning på kr.52.330 er bogført hhv. som afskrivning på varevognen og som sponsorat.

Note 3) Egenindtægter

Egenindtægterne i 2018 udgør 2.341 t-kr. som er 710 t-kr. mere end budgettet, heraf udgør billetsalget 1.993 t-kr. hvilket er 433 t-kr. mere end budgettet.

Øvrige indtægter udgør bl.a. ikke-budgetterede indtægter fra Christiansfeld Festival, Schleswig-Holstein Musikfestival, Tinglev Forum og Murernes Minder, Kolding.

	2014	2015	2016	2017	2018
Billetsalg:					
Budget	2.020	1.480	1.525	1.557	1.560
Regnskab	1.716	1.719	1.833	1.748	1.993
Belægningspct.	55,7%	40,3%	59,1%	57,2%	63,1%
Fonde & sponsorer	2014	2015	2016	2017	2018
Budget	2.550	1.230	613	800	1.451
Regnskab	1.664	655	1.927	1.100	1.725
Resultat	-2.980	-1.468	4.817	69	119

Figur 2: Budget og realiseret billetsalg 2014 – 2018

Belægningsprocent oplyst af Billetten

Budget og realiseret fonds og sponsorat 2014 – 2018

Resultat 2014 - 2018

Billetsalget i 2018 er på niveau med 2014, hvor det høje billetsalg skyldtes fejringen af 150 året for "1864". Årsagen til, at billetsalget er steget markant, er først og fremmest et spændende program, der med kvalitet og repertoire har tiltrukket mange nye kunder. Samtidig har 2018 været et år med økonomisk stabilitet, som generelt har givet anledning til en større købelyst.

Note 4) Løn

De samlede lønudgifter er 315 t-kr. lavere end budgettet.

Afvigelsen skyldes,

- at dagpengerefusioner m.v. er på 551 t-kr. (ikke budgetteret). Dagpengerefusionerne fremkommer på grund af et væsentligt sygefravær, som også betyder en større udgift på assistenter ved sygdom og orlov, samt ved fravær på grund af barsel.
- at der i 2018 har været 4 ubesatte årsværk i orkestret på grund af fratrædelse og pensionering. Stillingerne er i løbet af året blevet besat ved konkurrencer.

Note 5) Produktions- og kunstnerudgifter

Der er en afvigelse på i alt 1.231 t-kr. i forhold til budgettet. Afvigelsen skyldes, at programmet for 2. halvår ikke var endeligt fastlagt i forbindelse med budgetlægningen for regnskabsåret. Dette betyder, at omkostningerne til diæter, rejser, kunstnerhonorar, og lokaltransport er alene estimeret. Det har endvidere været muligt at indgå en række fordelagtige aftaler.

Note 6) Markedsføring

Der er en afvigelse på 217 t-kr. i forhold til budgettet. Ved ansættelse af ny kommunikationsmedarbejder primo 2018 er der en klar forventning om en langt mere pro-aktiv og aggressiv markedsføring fremadrettet, også på platforme hvor orkestret ikke tidligere har været aktiv.

Note 7) Lokaleudgifter & inventar og vedligeholdelse

Leje af hjemsted er leje af administrationslokaler, arkiv, øvelokaler og instrumentopbevaringsrum.

Vedr. inventar og vedligeholdelse

Der er et merforbrug på 123 t-kr., som skyldes køb af makuleringsmaskine, stålskabe, stole til mødelokale samt reparation af musikernes stole.

Note 8) Øvrige udgifter

Hensættelser er bogført som en udgift under øvrige omkostninger.

Note 9) Peugeot Boxer 2016

Købspris 276 t-kr.

Afskrives efter saldometoden over fem år.

Note 10) Kopimaskine Xerox

Købspris 40 t-kr.

Afskrives efter lineær metode, over tre år, scrapværdi 0 kr.

Note 11) Podier Sunstill

Købes sammen med Nordschleswigsche Musikvereinigung, som har en ejerandel på 20%.

Podierne opbevares i lejede lokaler i Haderslev.

Indkøbspris	178.654
20% ejerandel Nordschleswigsche Musikvereinigung	36.178
Restsum	142.476

Afskrives efter saldometode over fem år.

Note 12) Kopimaskine Kyocera

Købspris 57 t-kr.

Afskrives efter lineær metode, over tre år, scrapværdi 0 kr.

Note 13) Instrumenter

Der er indkøbt et nyt Celeste, og afskrevet et gammelt.

Note 14) Finansielle poster

Sydbank indførte 1. december 2017 negativ indlånsrente, for driftskonti på 0,5 %.

Det har betydet at orkestret ultimo 2018 efter bestyrelsens anbefalinger har indgået aftale med Broager Sparekasse om et fremtidigt samarbejde og med en sponsoraftale, som betyder at orkestret fremadrettet ikke betaler negative renter.

Note 15) Likvide beholdninger

Bankbeholdning i Sydbank, Broager Sparekasse og kassebeholdning.

Note 16) Resultatkonto

På baggrund af Slots- og Kulturstyrelsens tilbagemelding vedr. årsrapporten for 2016, hvor det blev foreslået at udarbejde en "klassisk" opgørelsesmåde vedr. egenkapitalen, vil egenkapitalen fremadrettet blive reguleret af en resultatkonto, hvor årets resultat overføres til det efterfølgende år.

Note 17) Hensatte forpligtigelser

Hensættelser jf. bestyrelsesbeslutning af 13. december 2018

Note 18) Feriepenge forpligtigelsen

Ansættelse af 6 nye årsværker, har givet en samlet opskrivning på 316 t-kr.

Note 19) Mellemløbskonto

ProMusica har en selvstændig bankkonto og betaler egne udgifter, og hertil modtages et årligt tilskud fra Sønderborg Kommune. Der afholdes årligt seks koncerter placeret på søndage, hvor der er gratis adgang.

Medlemsforeningen er medlemskontingent for 4. kv. 2018

TAK koncert 2015, restbeløb som anvendes til afskrivninger på varevogn og kopimaskine.

Note 20) Forudbetalte sponsorater

Sponsorater, som gives for en sæson, f.eks. 2018/2019, deles i to lige store portioner.

3.6 Fremtidig økonomisk indsats

Kulturministeriets tilskud er blevet forøget til kr. 40.300.000 pr. år. Det betyder, at orkestret får et større økonomisk råderum, hvilket bl.a. betyder, at det har været muligt at ansætte musikere i de vakante stillinger, således at den kunstneriske kvalitet styrkes.

For Sønderjyllands Symfoniorkester er et øget tilskud fra Kulturministeriet af markant betydning, orkestrets spilleområde har et begrænset udvalg af store sponsorer at søge midler hos, og samtidig er kundeunderlaget betydeligt mindre end f.eks. i Hovedstadsområdet.

For at sikre en fortsat sikker drift skal der arbejdes målrettet med samarbejde og tilskud fra alle sønderjyske kommuner samt fonde og sponsorater, samtidig med at der skal opdyrkes nye interessenter.

”Verdensklasse” forpligtiger, og TVSyd (TV2s regionale station for Syd- og Sønderjylland) har i en programserie fulgt orkestret, både til prøver og koncerter, den enkelte musiker og musikerfamilien, under overskriften Verdensklasse. For at kunne leve op til denne titel kræves der en markant satsning og en aggressiv markedsføring. De kommende år bliver en spændende udfordring, fejringen af 100-året for Genforeningen i 2020 og opsætning af store koncertoplevelser som Carmina Burana, Verdis Requiem og indspilning af Gershwin-værker.

Sønderjyllands Symfoniorkester er et kulturelt fyrtårn i Verdensklasse, som er klar til nye udfordringer, som også vil betyde økonomiske udfordringer. Derfor er orkestrets hensættelser til større koncertarrangementer, cd-indspilning og ikke mindst styrkelse af kompetencer og uddannelse, særdeles vigtige.

3.7 Anvendt regnskabspraksis

Årsrapporten for 2018 er aflagt i overensstemmelse med Kulturministeriets bekendtgørelse nr. 1701 af 21. december 2010 om økonomiske og administrative forhold for modtagere af driftstilskud fra Kulturministeriet.

Årsrapporten er aflagt efter samme regnskabspraksis som foregående år, dog med den undtagelse, at økonomiske konsekvenser af beslutninger, som bestyrelsen har taget i regnskabsåret, er hensat som en særskilt regnskabspost i balancen.

Regnskabet udarbejdes i overensstemmelse med regnskabsbestemmelserne i orkesterets vedtægter, denne beskrivelse af anvendt regnskabspraksis samt kulturministeriets bekendtgørelse om regnskab og revision for landsdelsorkestre.

Om den anvendte regnskabspraksis kan i øvrigt oplyses følgende:

Generelt om indregning eller måling

I resultatopgørelsen indregnes indtægter i takt med, at de indtjenes, herunder indregnes værdireguleringer af finansielle aktiver og forpligtelser. I resultatopgørelsen indregnes ligeledes alle omkostninger, herunder afskrivninger, nedskrivninger og hensatte forpligtelser samt tilbageførsler som følge af ændrede regnskabsmæssige skøn af beløb, der tidligere har været indregnet i resultatopgørelsen.

Aktiver indregnes i balancen, når det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil tilflyde selskabet, og aktivets værdi kan måles pålideligt.

Forpligtelser indregnes i balancen, når det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil fragå selskabet, og forpligtelsens værdi kan måles pålideligt.

Instrumenter værdiansættes til forsikringssummen for det enkelte instrument. Øvrige aktiver og forpligtelser måles til kostpris. Efterfølgende måles aktiver og forpligtelser som beskrevet for hver enkelt regnskabspost nedenfor.

Ved indregning eller måling tages hensyn til forudsigelige tab og risici, der fremkommer inden årsrapporten aflægges, og som be- eller afkræfter forhold, der eksisterede på balancedagen.

3.7.1 Resultatopgørelsen

Driftstilskud fra Kulturministeriet

Tilskud indregnes i det regnskabsår, hvortil Kulturministeriet bevillingsmæssigt har tildelt tilskuddet.

Periodisering af driftsudgifter og –indtægter

Udgifter og indtægter er henført til det regnskabsår, de vedrører uden hensyntagen til betalingstidspunktet. Udgifter er medtaget i det år, hvor varen eller ydelsen er modtaget henholdsvis præsteret.

Undtagelsen herfra er forsalget af billetter, som foregår for størstedelens vedkommende ved sæsonstart men dog strækker sig over hele sæsonen. Disse billetindtægter indtægtsføres fuldt ud i salgsåret uden hensyntagen til, om koncerten afvikles i et efterfølgende regnskabsår.

Modtages sponsorstøtte til finansiering af konkrete koncerter eller udgifter henføres støtten til det år, hvor de tilhørende koncertudgifter afholdes.

Finansielle poster

Finansielle indtægter og omkostninger indregnes i resultatopgørelsen med de beløb, der vedrører regnskabsåret. Finansielle poster omfatter renteindtægter og -omkostninger.

3.7.2 Balancen

Instrumenter

Instrumenter værdiansættes til forsikringssummen for det enkelte instrument. Vedligeholdelse og renovering af instrumenterne driftsbogføres fuldt ud.

Ved køb af nye instrumenter forsikres og opskrives aktivet i regnskabet med tilsvarende værdi.

Øvrige anlægsaktiver

Driftsmateriel og inventar måles til kostpris med fradrag af akkumulerede af- og nedskrivninger, såfremt indkøbsprisen overstiger 18.750 kr. inkl. moms. Afskrivningsgrundlaget er kostpris med fradrag af den skønnede restværdi efter afsluttet brugstid. Kostprisen omfatter anskaffelsesprisen samt omkostninger direkte tilknyttet anskaffelsen indtil det tidspunkt, hvor aktivet er klar til at blive taget i brug. Der foretages

lineære afskrivninger på kopimaskinen over 3 år. På køretøjer foretages der afskrivninger efter saldometoden på 25%.

Omsætningsaktiver

Andre tilgodehavender registreres til nominel værdi, og værdien reduceres med nedskrivninger til imødegåelse af forventede tab. De likvide midler optages til nominel værdi.

Hensættelser

Hensatte forpligtigelser omfatter forventede omkostninger, og hvor beslutninger eller hændelser i det pågældende regnskabsår medfører, at det er sandsynligt, at det vil medføre et større fremadrettet forbrug af institutionens økonomiske ressourcer.

Kortfristet gæld

Kortfristet gæld omfatter Leverandører af varer og tjenesteydelser samt anden gæld og måles til nominel værdi.

I tilfælde af sponsorstøtte eller modtagelse af tilskud til særlige formål, hvor aktiviteten sker over flere regnskabsår periodiseres støtten forholdsmæssigt.

Feriepengeforpligtelsen optages i årsregnskabet under den kortfristede gæld, og værdi sættes med udgangspunkt i lønsystemets (Visma) opgørelse af feriepengeforpligtigelser pr. 31. december 2018.

Moms

Orkestret afregner moms i overensstemmelse med gældende lovgivning på området.

Vederlag til bestyrelsen

I henhold til vedtægterne for Sønderjyllands Symfoniorkester, §5, stk. 5.11 kan bestyrelsens medlemmer modtage et honorar.

Gældende fra 1. januar 2015 er der i henhold til bestyrelsesreferat af 9. december 2014 truffet beslutning om, at der udover formandshonorar kan udbetales honorar til medlemmer af bestyrelsen.

Honoraret gældende fra 1. januar 2018 andrager hhv. kr. 24.000 p.a. til formanden og kr. 4.000 p.a. til øvrige bestyrelsesmedlemmer.

Bestyrelsesformand Bjarne Rasmussen har frasagt sig dette vederlag.

4. BILAG

Bilag 1: Beskrivelse af årets koncertaktiviteter i 2018

Året 2018 startede – som vanligt – med 4 nytårskonserter i hhv. Sønderborg, Aabenraa, Tønder og Kolding. I 2018 var dirigenten norske Ola Rudner, og solisterne var Gitta-Maria Sjöberg og Eduardo Aladren. Alle 4 koncerter var velbesøgte.

Efter disse 4 nytårskonserter afholdtes 2 koncerter med Henrik Schaefer som dirigent og pianisten Oleg Marshev som solist i Ravels klaverkoncert i G-dur. Disse to koncerter fandt sted i Flensborg og i Haderslev. Foruden Ravel spillede orkestret også værker af Bernstein og Carl Nielsen.

I ugen efter var der et gensyn med den polske dirigent Ewa Strusinska, hvor sopranen Susanne Elmark var solist i uddrag af komponisten Canteloubes sange "Chants d'Auvergne". Derudover spillede orkestret værker af Debussy og César Franck. Koncerten i Aabenraa blev optaget af Danmarks Radio.

Primo februar afholdtes 2 koncerter i Sønderborg og Flensborg, hvor orkestret uropførte Søren Monrads slagtpøjskoncert, TernoXstatic, - en slagtpøjskoncert, der var tilegnet orkestrets janitsjar Henrik Termansen, der var solist i dette værk. På grund af den store publikumsinteresse for dette værk er det blevet besluttet at genopføre værket i sæson 2019/2020. Denne repremiere finder sted i januar 2020.

Medio februar 2018 havde Sønderjyllands Symfoniorkester et samarbejde med SMUK (Slesvigske Musikkorps) ved to koncerter i Toftlund og i Slesvig. Koncerterne blev dirigeret af amerikanske Michelle Rakers, - en dirigent som SMUK har et mangeårigt samarbejde med.

Orkestrets 1. soloviolinist Alexandru Radu var i slutningen af februar solist/dirigent i Vivaldis 4 årstider, der blev spillet ved 4 utroligt velbesøgte koncerter (i Sønderborg, Slesvig, Ribe og Christiansfeld). Derudover blev der spillet værker af Bach og Corelli.

Hvert år i uge 9 eller 10 er der sat tid af til et samarbejde med MGK Syd, og dette år blev projektet afholdt i uge 9 under ledelse af dirigent David Riddell. Projektet løber over 3 dage og afsluttes altid med en koncert på 3. dagen.

Efter dette MGK-projekt fortsatte dirigent David Riddell direkte til orkestrets næste koncertserie – årets koncerter med de lokale gymnasiekor – både nord og syd for grænsen. I 2018 var det koncertopførelsen af CHESS, der stod for tur – et program, der er meget populært hos gymnasieeleverne, - og det var derfor et meget stort gymnasiekor, der deltog i disse 3 koncerter der fandt sted i Flensborg, Tønder og Sønderborg. Alle koncerter var velbesøgte.

I uge 11 og 12 spillede orkestret til Den Jyske Operas opførelser af Verdis "La Traviata" ved 4 opførelser i Kolding, Esbjerg, Flensborg og Sønderborg.

Efter påsken 2018 afholdt orkestret en koncert i Aabenraa dirigeret af Darrell Ang og med den engelske pianist Michael Roll som solist i Beethovens klaverkoncert nr. 4.

Medio og ultimo april 2018 var 4 grupper fra orkestret ude på skoler i orkestrets spilleområde for at spille gruppeskolekoncerter, og i denne periode spillede resten af orkestret to kirkekoncerter i Sønderborg og Christiansfeld ledet af den græske dirigent Kornilios Michailidis (med værker af Sibilius, Grieg, Mozart og

Haydn). Efterfølgende spillede resten af orkestret til Christianfeld Festival 2018 med koncertmester Johannes Sjøe Hansen fra DR-symfoniorkestret – som var både dirigent og solist i værker af Mozart og Haydn. De fire grupper fra orkestret spiller i alt ca. 64 koncerter for skoleelever i 4. klasser i hele orkestrets spilleområde – både nord og syd for grænsen.

Efter Christiansfeld festivalen afholdt orkestret 2 koncerter i Kolding og i Løgumkloster, hvor vi opførte Rossinis Stabat mater under ledelse af dirigent Whitney Reader og med solisterne Carina Tybjerg Madsen, Francine Vis, Christian Damsgaard og Teit Kanstrup. Derudover medvirkede Filharmonisk kor under ledelse af korleder Alice Granum.

I starten af maj – til en koncert i Sønderborg – bød det på et gensyn med dirigent Günther Albers og ikke mindst den dygtige violinist Sergei Dogadin, der vandt den prestigefyldte Joseph Joachim konkurrence i Hannover i 2015. Ved denne koncert spillede han Tjajkovskijs violinkoncert. Derudover spillede orkestret værker af Hindemith og Dvorák.

Efter denne koncert afholdtes igen Nordic Master Class med 10 deltagere – en master class der ledes af Jorma Panula og Maria Badstue. Masterclassen blev afsluttet med en koncert 8. maj i Koncertsal Alson i Sønderborg.

Senere i maj spillede orkestret 2 koncerter i Ribe og Haderslev i samarbejde med Haderslev Drengekor, hvor hovedværket var Mozarts Krönungsmesse. Derudover spillede man Mozarts Ave verum og Haydns Symfoni nr. 104. Dirigent var Jesper Nordin og solisterne var Charlotte Withen, Simone Rønn, Mathias Monrad Møller og Kristian Krebs.

Ultimo maj og primo juni afholdtes de årlige 11 skolekoncerter, hvor alle 4. klasser i orkestrets spilleområde inviteres til skolekoncert (efter at have haft besøg af en gruppe musikere fra orkestret). I 2018 var temaet Magiske Mozart, og koncerterne blev dirigeret af Magnus Larsson. Solist og konferencier var operasangeren Thomas Storm.

Det årlige samarbejde med Schleswig-Holsteinisches Sinfonieorchester fandt sted i midten af juni med 2 koncerter i Flensburg og Sønderborg. I 2018 var spillede de to orkestre værker af Ligeti og Bruckner.

Sidste koncertserie i sæson 2017/2018 var den traditionelle Skt. Hans-koncert d. 23. juni, som blev dirigeret af Tung-Chieh Chuang fra Taiwan og med pianisten Tanja Zapolski som solist i Griegs Klaverkoncert. Endvidere blev der spillet værker af Carl Nielsen, Dvorák og Alfvén.

I 2018 afsluttedes sæsonen med en indspilning af værker af Wayne Siegel og Marco Enrico Bossi. Dirigent var Søren Kinch Hansen.

I starten af august afholdtes en udendørs koncert i Tinglev arrangeret af Opera på Grænsen. Koncerten blev dirigeret af Casper Schreiber og derudover medvirkede 4 sangsolister i et populært opera- og musicalprogram.

Orkestret var via Kirchenmusikdirektor Matthias Janz fra Flensburg blevet inviteret til at deltage i årets Schleswig-Holstein-Festival, - til en koncert i Musik- og Kongreshallen i Lübeck d. 19. aug. 2019. Orkestret spillede Schumanns Szenen aus Goethes Faust (som orkestret havde spillet nogle måneder før), og koncerten blev dirigeret af Matthias Janz. Skuespilleren Klaus-Maria Brandauer var fortæller ved denne koncert, som var næsten udsolgt.

I anledning af 750-året for grundlæggelsen af Koldinghus deltog orkestret 2 aftener i august (23. og 24. august) ved det historiske eventshow ved slottet. Publikum oplevede Koldinghus illumineret i lys og med symfonisk lyd ved 3 koncerter på disse 2 dage. Koncerterne blev dirigeret af Jacob Hultberg.

Igen i 2018 deltog orkestret i en koncert som en del af den årlige Rued Langgaard Festival, der i 2018 fandt sted d. 31. august i Ribe Domkirke. I 2018 blev koncerten dirigeret af Michael Schønwandt, og programmet var Rued Langgaard: Forspil til Antikrist og Debussy: Le Martyre de Saint Sébastien.

Den 6. september åbnede orkestret sin sæson 2018/2019 i en koncert i Sønderborg med et koncertprogram dirigeret af Kees Bakels og med solisterne i Philippa Cold og Steffen Bruun. Man spillede værker af Carl Nielsen, Grieg og Sibelius.

Senere i september havde orkestret besøg af dirigent Simon Gaudenz i to koncertserier i træk. I første koncertserie spillede orkestret 2 koncert i Haderslev og Flensborg med værker af Mozart og Bruckner og i den næste koncertserie, hvor orkestret besøgte Aabenraa og Slesvig, blev der spillet værker af Bizet, Chausson, Ravel, Ligeti og Milhaud.

Efter disse 3 koncertserier i september var det orkestrets tur til at have Den Jyske Operas premiereforestilling, som i 2018 var Bizets opera Carmen. Operaen havde premiere 5. oktober i Sønderborg, blev gentaget næste dag i Sønderborg og blev derudover spillet i Esbjerg og Kolding i den følgende uge.

Ultimo oktober var solofløjtenist Thomas Jensen dirigent i et program ved to koncerter, hvor kollegaen fløjtenist Bettina Zielke var solist i Reineckes fløjtekoncert. Derudover spillede orkestret værker af Beethoven og Schubert.

I den følgende uge fik orkestret besøg af den tyske dirigent Anja Bihlmaier, hvor der blev spillet værker af Schumann og Mendelssohn. Solist ved disse to koncerter – i Aabenraa og Flensborg - var cellisten Richard Krug – i Schumanns cellokoncert.

Efter disse koncerter afholdtes den årlige DEFINE-koncert (med elektronisk musik) hvor orkestret i 2018 var en aktiv samarbejdspartner. Der blev spillet musik af Frank Zappa og af Signe Høirup Wille-Jørgensen (Jomi Massage) ved denne koncert, der fandt sted i Sønderborg.

I midten af november afholdtes det årlige samarbejde med dirigent Matthias Janz og Flensburger Bach-Chor. Desuden medvirkede koret Symphonischer Chor fra Hamborg også i 2018. Man opførte ved tre koncerter i Sønderborg, Flensborg og Hamborg følgende værker: Gounod: Messe Solennelle og Dvorák: Stabat mater.

I slutningen af 2018 fik orkestret besøg af den unge danske pianist Elisabeth Holmegaard Nielsen, der var solist i Beethovens klaverkoncert nr. 3 dirigeret af Henrik Schaefer. Derudover spillede orkestret værker af Brahms og Elfrida Andrée.

Så kom tiden for årets julekoncerter, og d. 29. november afholdtes en julegallakoncert i Sønderborg med Bobo Moreno og Trine Gadeberg som solister – dirigeret af den engelske dirigent David Firman.

Derefter spillede orkestret de traditionelle børnejulekoncerter med lokale børnekor – og med deltagelse af Det Sønderjyske Sangcenter. I 2018 blev koncerterne dirigeret af Frederik Støvring Olsen, og konferencier og solist var Søren Hauch-Fausbøll.

Dernæst var det tid for de traditionelle julekoncerter og i 2018 var det Händels Messias, der stod for tur. De tre koncerter i Sønderborg, Kolding og Løgumkloster blev dirigeret af Vincent de Kort og derudover medvirkede 4 sangsolister og Filharmonisk kor.

Endelig spillede orkestret i årets sidste uge 2 koncerter – Beethovens 9. symfoni – i Sønderborg og Flensborg under ledelse af Matthias Janz. Begge koncerter var udsolgte.

Bilag 2: Koncert- og publikumsoversigt 2018

Symfonikoncerter:	Antal koncerter	Antal tilhørere
540 Sønderborg	18	10.048
580 Aabenraa	5	1.291
510 Haderslev	4	1.143
621 Kolding/Christiansfeld	5	1.507
550 Tønder/Løgumkloster/Toftlund	5	1.241
561 Esbjerg/Ribe	3	989
Flensborg	8	3.755
<u>Øvrige Sydslesvig</u>	<u>3</u>	<u>397</u>
Symfonikoncerter i alt	51	20.371
Koncerter for børn og unge i alt	80	
Heraf antal symfonikoncerter	16	9.264
Fordelt som:		
540 Sønderborg	4	2.453
510 Haderslev	2	1.332
580 Aabenraa	3	1.796
621 Kolding	2	1.332
550 Tønder	1	666
<u>Sydslesvig</u>	<u>4</u>	<u>1.678</u>
Antal kammerkoncerter/musikerbesøg	64	8.000
Koncerter for børn og unge i alt		17.257
Sceniske forestillinger	8	6.400

Symfonikoncerter:	Antal koncerter	Antal tilhørere
Yderligere koncerter/arr.		
Sæsonlancering april 2018	1	487
Koncert i Lübeck Kongreshalle	1	1.575
Koncert i Laieszhalle, Hamborg	1	1.152
Antal kammerkoncerter	6	2.700
Antal udendørs forestillinger/koncerter	4	13.350
Åbne generalprøver	7	982
Antal cd-indspilninger	2	
Andre optagelser – herunder DR	3	

I 2018 blev der afholdt i alt 159 arrangementer incl. forestillinger med Den Jyske Opera.

Antal tilhørere i alt 64.274.